

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Václavem Kočkou-Amortem ve věci

žalobce: **Mgr. X.**, narozený dne X.
t. č. bytem X.

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 10. 2023, č. j.: MPSV-2023/228554-911

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 10. 2023, č. j.: MPSV-2023/228554-911, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 10. 2023, č. j.: MPSV-2023/228554-911, jímž bylo podle ustanovení § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „s.ř.“), změněno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu ze dne 2. 1. 2023, č. j.: 128/2023/AAH, tím způsobem, že žalobci byl podle ustanovení § 4 odst. 1, § 8, § 9, § 11 a § 13 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen „z.s.s.“), přiznán příspěvek na péči ve výši 880 Kč měsíčně od července 2022.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce v žalobě namítal, že v posudku ze dne 2. 11. 2022 nebyl dostatečně zohledněn jeho zdravotní stav. Ani po opravě posudku vzhledem k údajům jiné osoby nebyly učiněny

změny týkající se zdravotního stavu. Žalobce nebyl přizván na jednání Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky v Praze (dále jen „PK MPSV“), ač o to výslovně žádal v odvolání, protože jeho postižení jsou viditelná. Nesouhlasí s I. stupněm, neboť jeho zdravotní stav vyžaduje celodenní péči a tento stupeň nezakládá pečující osobě žádná práva. K otázce svého zdravotního stavu a nesprávnosti zjištěného skutkového stavu odkázal na lékařské zprávy z XXX. Kvůli nedostatečně zjištěnému skutkovému stavu žalobce navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k novému projednání.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že v odvolacím řízení posudková komise hodnotila zdravotní stav žalobce jako dlouhodobě nepříznivý pro X., kdy dosud přetrvávají funkční porucha ve více doménách, chůze vadného stereotypu, porušení jemné motoriky a koordinace horních končetin, přetrvává rovněž X., narušena je nadále X. Schopnosti X jsou zachovány v přijatelném standardu a u mobility je dosah X. Zvýšená X není důvodem pro uznání mobility a ke zvládnutí sebeobsluhy může žalobce využít vhodného typu oblečení, obuvi či běžně dostupných facilitačních pomůcek. Žalobu navrhl žalovaný zamítnout.
4. Žalobce v replice zopakoval, že nebyl pozván k jednání posudkové komise, třebaže se toho domáhal. Posouzení činností sebeobsluhy a mobility při polymorbidním postižení v oblasti kognitivní i pohybové vyžaduje udělat si jasnou představu z rozhovoru a vizuálního omezení obou rukou a nejisté chůze. Žalobce přiložil lékařské zprávy z X, které dokládají pouze počáteční zlepšení ze stavu X., nikoli však zlepšení sebeobsluhy, kdy bez pomoci druhé osoby žalobce není schopen fungovat.

IV. Obsah správního spisu

5. Ze správního spisu bylo zjištěno, že dne 13. 7. 2022 podal žalobce u Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu žádost o příspěvek na péči. V oznámení o poskytovateli pomoci žalobce uvedl, že mu pomoc poskytuje paní Ing. R. L.
6. Dne 2. 8. 2022 bylo s žalobcem provedeno sociální šetření v jeho bydlišti, podle kterého o žalobce celodenně pečuje paní Ing. X. Žalobce se pohyboval za opory nábytku, použití hůlky či s podporou pečující osoby, ušel pouze vzdálenost v bytu do deseti metrů, mimo byt s výjimkou nezbytných případů nevycházel, hrozilo mu zvýšené riziko pádu. Vyjadřoval se obtížně, se zhoršenou artikulací, nedal dohromady větu, ústnímu a písemnému sdělení rozuměl omezeně. Nezvládal manipulaci s předměty, stravu musel mít nakrájenou na malé kousky, nenakrájel si ji, měl potíže při kousání a polykání stravy. Oblékal se s pomocí pečující osoby, přípravu léků, jejich aplikaci a drobná ošetření rovněž prováděla pečující osoba.
7. Následně byl vyžádán posudek Lékařské posudkové služby pro Prahu 8 Pražské správy sociálního zabezpečení (dále jen „prvostupňový posudek“), který zpracoval MUDr. Š. H., MBA, dne 2. 11. 2022 pod č. j.: LPS/2022/2153-P8_CSSZ. Podkladem posudku byly dokumentace ošetřující lékařky MUDr. H. V. a nálezy odborných lékařů (rehabilitační lékařství, chirurgie, interna, onkologie). Posudkem bylo zjištěno, že žalobce trpí dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem, jehož rozhodující příčinou je funkční postižení po X. Žalobce podle prvostupňového posudku nezvládá pouze základní životní potřebu péče o domácnost, a tak není osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby. V souvislosti s vyjádřením k námitkám ze dne 28. 11. 2022 posudkový lékař setrval na svých závěrech ze dne 2. 11. 2022.

8. Na základě prvostupňového posudku vydal prvoinstanční orgán rozhodnutí ze dne 2. 1. 2023, č. j.: 128/2023/AAH, kterým byl zamítnut návrh žalobce na přiznání příspěvku na péči.
9. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, v němž namítal, že nebyla zohledněna diagnóza X. s výraznými změnami na mozku s dopady do oblasti motoriky, koordinace a stability. Dále se vyjadřoval k obtížím u X. Přiložil také nález z X a lékařskou zprávu z X
10. V rámci odvolacího řízení si žalovaný vyžádal posudek PK MPSV; následně byl ve věci vydán posudek ze dne 2. 10. 2023, e. č. SZ/2023/1316-PH-10. Komise zasedla v žalobcově nepřítomnosti ve složení předsedkyně komise MUDr. M. S., MUDr. M. B., s odborností X, a tajemnice. Komise vycházela z posudkového spisu LPS PSSZ Praha 8, ze spisu odvolacího orgánu, ze zprávy o sociálním šetření ze dne 2. 8. 2022 a z lékařských zpráv X
11. Z výše uvedených podkladů PK MPSV zjistila, že u žalobce jsou přítomny X.
12. Komise zhodnotila, že u žalobce dosud přetrvává funkční porucha ve více doménách, co se týká mobility, chůze je X), vždy se oboustranně jistí holemi, porušena je jemná motorika a koordinace horních končetin, přetrvává X., porušena je X. Aktuální kognitivní výkony jsou v pásmu nižšího X, schopnost X je zachována v přijatelném standardu. Komise uznala za nezvládnuté oblasti osobních aktivit, péče o domácnost, zdravotní péče a stravování. PK MPSV konstatovala dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a na jeho základě nezvládnutí čtyř základních životních potřeb. PK MPSV tak uzavřela, že žalobce byl osobou, jež se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I., tzn. lehké závislosti.
13. Žalobce využil svého práva vyjádřit se k hodnocení PK MPSV a dne 27. 10. 2023 žalovanému zaslal sdělení, podle něhož v posudku nebyly zhodnoceny oblékání a obouvání a osobní hygiena.
14. Na základě posudku PK MPSV vydal žalovaný žalobou napadené rozhodnutí ze dne 31. 10. 2023.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

15. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu podle ustanovení § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s.ř.s.“), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
16. Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože postupoval dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) a b) s.ř.s.
17. Podle ust. § 8 odst. 2 z.s.s. *osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby, b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb, c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb, d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb, a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.*

18. Podle ust. § 9 odst. 1 z.s.s. *při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.*
19. Podle ust. § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „prováděcí vyhláška“) *pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.*
20. Podle ust. písm. a) Přílohy 1 k prováděcí vyhlášce *Mobilita. Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat 1. vstávání a usedání, 2. stoj, 3. zaujímat a měnit polohy, 4. pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, 5. otevírat a zavírat dveře, 6. chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, 7. nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je.*
21. Podle ust. písm. e) Přílohy 1 k prováděcí vyhlášce *Oblékání a obouvání. Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, 2. rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, 3. oblékat se a obouvat se, 4. slékat se a zouvat se, 5. manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.*
22. Podle ust. písm. f) Přílohy 1 k prováděcí vyhlášce *Tělesná hygiena. Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. použít hygienické zařízení, 2. dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, 3. provádět celkovou hygienu, 4. česat se, provádět ústní hygienu, holit se.*
23. K přezkumu rozhodnutí založených na zdravotním stavu je nezbytné uvést, že soud nemůže přezkoumávat odbornou stránku posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti, nemůže tak sám o sobě posoudit, zda žalobci náleží příspěvek na péči a zda splňoval podmínky pro zařazení do stupně závislosti I. či do jiného stupně. Soud však dle zásady volného hodnocení důkazů hodnotí předmětný posudek jako každý jiný důkaz, a to z hlediska požadavků na přesvědčivost, úplnost a vypořádání se se všemi rozhodujícími skutečnostmi. K rozhodování ve věcech příspěvku na péči se opakovaně vyslovoval též Nejvyšší správní soud, jenž v právní větě k rozsudku ze dne 23. 9. 2009, č. j.: 4 Ads 57/2009–53, uvedl: „Posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v I. stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Na výsledný lékařský posudek, který je v tomto řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti. Nenaplnění těchto požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.“
24. K posudkovému řízení se Nejvyšší správní soud opakovaně vyjádřil ve svých rozhodnutích, např. v rozsudku ze dne 21. 9. 2020, č. j.: 1 Ads 224/2019-20, kde uvedl následující: „Posuzování závislosti na pomoci jiné fyzické osoby provádí posudkový lékař OSSZ a posudková komise žalovaného. Nejvyšší správní soud opakovaně judikuje, že posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti (srov. § 16a zákona č. 582/1991 Sb.) spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru

posudkového lékařství. Výsledkem posouzení je potom odborný posudek, který je pro správní orgán stěžejním důkazem, a na který je při nedostatku odborné erudice odkázán. Proto je třeba klást zvýšený důraz na jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost každého takového posudku. Tyto náležitosti posudek splňuje pouze v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným účastníkem řízení, výsledkům sociálního šetření a lékařským zprávám. Své závěry musí posudková komise náležitě podložit a odůvodnit. Je nezbytné, aby posudek obsahoval vysvětlení, jakým způsobem posudková komise hodnotila veškeré posudkové podklady, které z nich považovala za relevantní, případně z jakého důvodu se od závěrů uvedených v některých z nich odchýlila. Posuzovaný zdravotní stav potom musí být popsán dostatečně jasně a přesně, aby nevystávaly žádné další pochybnosti (srov. např. rozsudek ze dne 5. 3. 2015, č. j. 6 Ads 299/2014–25, či ze dne 30. 1. 2019, č. j. 6 Ads 34/2018–17).“

25. Městský soud v Praze v souvislosti s námitkami žalobce shledal, že posudek PK MPSV, který byl klíčovým podkladem napadeného rozhodnutí, shora uvedené požadavky nespĺňuje, a to z následujících důvodů.
26. V posudku uvedené poznatky zjištěné z lékařských podkladů nejsou přiřazeny ke konkrétním aktivitám, jež musí být posuzovány při zkoumání zvládání základních životních potřeb. Závěry sociálního šetření nebyly rovněž kriticky zhodnoceny, naopak některá zjištění v rámci sociálního šetření neodpovídají zjištěním PK MPSV nebo jsou s nimi dokonce v rozporu. Konkrétně lze upozornit zejména na následující úkony, které žalobce dle sociálního šetření nezvládá. Žalobce X. Bylo proto třeba, aby PK MPSV předestřené i další případné rozpory vysvětlila, což neučinila.
27. U posuzování zvládání konkrétních životních potřeb nejsou v posudku rozepsány jednotlivé zkoumané aktivity, většina jich není ani zmíněna, natož zhodnocena. PK MPSV měla provést komplexní, autonomní a přesvědčivé zhodnocení zvládání všech zkoumaných životních potřeb, což předpokládalo zabývání se všemi aktivitami stanovenými v Příloze 1 k prováděcí vyhlášce. Daný závěr platí tím spíše, že postačuje nezvládání jediné ze zkoumaných aktivit, aby byla celá základní životní potřeba hodnocena jako nezvládaná (§ 2a prováděcí vyhlášky).
28. Výše byly předestřeny obecné nedostatky týkající se posudku PK MPSV jako celku, dále se soud zabýval nedostatky, kterými bylo zatíženo hodnocení jednotlivých základních životních potřeb, resp. konkretizací obecných nedostatků ve vztahu k jednotlivým potřebám.
29. U potřeby mobility chybí posouzení jednotlivých aktivit dle Přílohy 1 k prováděcí vyhlášce a jejich navázání na konkrétní poznatky o zdravotním stavu. PK MPSV u této potřeby uvedla, že žalobce má X. Nicméně, dle záznamu o sociálním šetření se žalobce pohyboval za X. XXX Konkrétní poznatky ani předestřené rozpory nejsou kriticky zhodnoceny, resp. přesvědčivě vysvětleny.
30. U potřeby oblékání a obouvání chybí posouzení jednotlivých aktivit dle Přílohy 1 k prováděcí vyhlášce a jejich navázání na konkrétní poznatky o zdravotním stavu. Dle sociálního šetření žalobci připravovala X. Konkrétní poznatky nejsou nijak kriticky zhodnoceny.
31. U potřeby tělesné hygieny chybí posouzení jednotlivých aktivit dle Přílohy 1 k prováděcí vyhlášce a jejich navázání na konkrétní poznatky o zdravotním stavu. Podle

sociálního šetření žalobce prováděl X. Konkrétní poznatky nejsou nijak kriticky zhodnoceny.

32. Posudek PK MPSV tudíž nenaplnuje požadavky úplnosti a přesvědčivosti, vyžaduje rozsáhlé a zásadní doplnění, ve vztahu k provedenému sociálnímu šetření je v různých aspektech v rozporu se spisy a v některých výše předestřených ohledech zároveň nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů (zejména absence hodnocení jednotlivých aktivit dle Přílohy 1 k prováděcí vyhlášce). Posudek PK MPSV je zároveň stěžejním podkladem ve věcech příspěvku na péči, proto je třeba uvedené nedostatky přičíst samotnému napadenému rozhodnutí, které z posudku zcela vycházelo a jeho závěry plně aprobovalo; napadené rozhodnutí tak obsahuje vady dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) a b) s.ř.s.
33. Z výše uvedeného důvodu soud na základě ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) a b) s.ř.s. žalobou napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.
34. V novém řízení si žalovaný opatří nový posudek PK MPSV (případně zásadní a rozsáhlé doplnění původního posudku zejména k potřebám mobility, oblékání a obouvaní a tělesné hygieny, bude-li obsahovat vše potřebné). V posudku budou vypsány všechny použité podklady, skutečnosti obsažené v lékařských zprávách budou kriticky zhodnoceny, PK MPSV řádně vysvětlí rozpory mezi provedeným sociálním šetřením a poznatky o zdravotním stavu, konkrétní poznatky zhodnotí ve vztahu ke všem jednotlivým aktivitám obsaženým v ust. písm. a), e), f) Přílohy 1 k prováděcí vyhlášce. Dále komise vyhodnotí, zda i vzhledem ke zprávám z X je namístě provést osobní vyšetření žalobce. Posudek PK MPSV bude vypracován takovým způsobem, aby splňoval všechny požadavky na úplnost a přesvědčivost.
35. Podle ustanovení § 78 odst. 5 s.ř.s. je žalovaný vysloveným právním názorem Městského soudu v Praze vázán.
36. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalovaný neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalobci náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 3. července 2024

JUDr. Václav Kočka-Amort, v. r.
samosoudce